EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

VÄLIAIKAINEN
2004/0113(CNS)

11.1.2005

*

MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi eräistä rikosoikeudellisissa menettelyissä Euroopan unionin alueella noudatettavista oikeuksista
(KOM(2004)0328 – C6-0071/2004 – 2004/0113(CNS))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Kathalijne Maria Buitenweg

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

*	Kuulemismenettely *yksinkertainen enemmistö*
**I	Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
**II	Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***	Hyväksyntämenettely *parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuja tapauksia*
***I	Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
***II	Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***III	Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi*

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistukset merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään teknisten yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asianomaiset tekniset yksiköt.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI... 5

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi eräistä rikosoikeudellisissa menettelyissä Euroopan unionin alueella noudatettavista oikeuksista
(KOM(2004)0328 – C6-0071/2004 – 2004/0113(CNS))

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon komission ehdotuksen (KOM(2004)0328)[1],

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan 1 kohdan c alakohdan,

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C6-0071/2004),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 93 ja 51 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja oikeudellisten asioiden valiokunnan lausunnon (A6-0000/2005),

1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;

2. pyytää komissiota muuttamaan ehdotustaan vastaavasti EY:n perustamissopimuksen 250 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

3. pyytää neuvostoa ilmoittamaan parlamentille, jos se aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;

4. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

Komission teksti	Parlamentin tarkistukset

Tarkistus 1
Johdanto-osan 5 a kappale (uusi)

	(5 a) Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa määrättyjä oikeuksia olisi pidettävä vähimmäisvaatimuksina, joita jäsenvaltioiden on kaikissa tapauksissa noudatettava aivan samoin kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen

[1] Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

oikeuskäytäntöä.

Tarkistus 2
Johdanto-osan 7 kappale

(7) Vastavuoroisen tunnustamisen periaate perustuu jäsenvaltioiden vankkaan keskinäiseen luottamukseen. Luottamuksen vahvistamiseksi tässä puitepäätöksessä säädetään eräistä menettelyllisistä takeista perusoikeuksien suojaamiseksi. Nämä oikeusturvatakeet perustuvat Euroopan ihmisoikeussopimuksen noudattamista koskevaan jäsenvaltioiden oikeusperinteeseen.	(7) Vastavuoroisen tunnustamisen periaate perustuu jäsenvaltioiden vankkaan keskinäiseen luottamukseen. Luottamuksen vahvistamiseksi tässä puitepäätöksessä säädetään eräistä menettelyllisistä takeista perusoikeuksien suojaamiseksi. Nämä oikeusturvatakeet perustuvat Euroopan ihmisoikeussopimuksen ***ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan*** noudattamista koskevaan jäsenvaltioiden oikeusperinteeseen.

Tarkistus 3
Johdanto-osan 8 kappale

(8) Ehdotettujen säännösten tarkoituksena ei ole vaikuttaa voimassa oleviin kansallisiin säännöksiin, jotka liittyvät eräiden vakavien ja monitahoisten rikollisuuden muotojen, erityisesti terrorismin, torjuntaan.	***Poistetaan.***

Tarkistus 4
Johdanto-osan 10 a kappale (uusi)

	(10 a) Tätä puitepäätöstä olisi kahden vuoden kuluttua sen voimaantulosta arvioitava saatujen kokemusten perusteella. Tarvittaessa siihen olisi tehtävä muutoksia oikeusturvatakeiden parantamiseksi.

Tarkistus 5
Johdanto-osan 16 kappale

(16) Oikeus konsuliviranomaisten apuun perustuu konsulisuhteita koskevan vuoden 1963 Wienin yleissopimuksen 36 artiklaan, jonka mukaan valtioilla on oikeus pitää yhteyttä kansalaisiinsa. Tässä puitepäätöksessä oikeus annetaan valtioiden sijasta Euroopan kansalaisille. Näin lisätään puitepäätöksen näkyvyyttä ja siten myös sen vaikutusta. ***Kun kehitetään vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta, jossa jäsenvaltiot luottavat toisiinsa, tarpeen turvautua konsuliviranomaisten apuun pitäisi kuitenkin pidemmällä aikavälillä vähetä ja lopulta hävitä tyystin.***	(16) Oikeus konsuliviranomaisten apuun perustuu konsulisuhteita koskevan vuoden 1963 Wienin yleissopimuksen 36 artiklaan, jonka mukaan valtioilla on oikeus pitää yhteyttä kansalaisiinsa. Tässä puitepäätöksessä oikeus annetaan valtioiden sijasta Euroopan kansalaisille. Näin lisätään puitepäätöksen näkyvyyttä ja siten myös sen vaikutusta.

Tarkistus 6
Johdanto-osan 18 kappale

(18) Olisi perustettava järjestelmä tämän puitepäätöksen tehokkuuden arvioimiseksi. Sen vuoksi jäsenvaltioiden tulisi kerätä ja tallentaa tietoja arviointia ja seurantaa varten. Komissio voisi laatia näiden tietojen perusteella kertomuksia, jotka julkaistaan. Näin lisättäisiin keskinäistä luottamusta, kun jokainen jäsenvaltio tietäisi kaikkien muiden jäsenvaltioiden noudattavan oikeudenkäyntioikeuksia.	(18) Olisi perustettava järjestelmä tämän puitepäätöksen tehokkuuden arvioimiseksi. Sen vuoksi jäsenvaltioiden tulisi kerätä ja tallentaa tietoja***, muiden muassa valtiosta riippumattomilta järjestöiltä, hallitusten välisiltä järjestöiltä ja asianajajien, tulkkien ja kääntäjien ammattialajärjestöiltä,*** arviointia ja seurantaa varten. Komissio voisi laatia näiden tietojen perusteella kertomuksia, jotka julkaistaan. Näin lisättäisiin keskinäistä luottamusta, kun jokainen jäsenvaltio tietäisi kaikkien muiden jäsenvaltioiden noudattavan oikeudenkäyntioikeuksia.

Tarkistus 7
Johdanto-osan 18 a kappale (uusi)

	(18 a) Myös tulevalla ihmisoikeusvirastolla voisi olla tärkeä merkitys tällaisten tietojen kerääjänä ja analysoijana.

Tarkistus 8
1 artiklan 1 kohdan 2 alakohta

Edellä tarkoitettuja menettelyjä kutsutaan jäljempänä ”rikosoikeudellisiksi menettelyiksi”.	***Poistetaan.***

Tarkistus 9
1 artiklan 2 kohta

2. Oikeudet koskevat ketä tahansa rikoksesta epäiltyä henkilöä (jäljempänä ”epäilty”) siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat ***ilmoittaneet hänelle, että hänen epäillään tehneen rikoksen***, siihen asti, kun hänet tuomitaan.	2. Oikeudet koskevat ketä tahansa rikoksesta epäiltyä henkilöä (jäljempänä ”epäilty”) ***tai, jos epäilty on oikeushenkilö, oikeushenkilön edustajaa*** siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat ***pidättäneet hänet***, siihen asti, kun hänet tuomitaan. *(Huomautus ei vaikuta suomenkieliseen versioon.)*

Tarkistus 10
1 a artikla, otsikko ja johdantokappale (uusi)

	1 a artikla
	Määritelmät
	Tässä puitepäätöksessä tarkoitetaan:

Tarkistus 11
1 a artiklan a kohta (uusi)

	(a) "oikeudellisella neuvonnalla":
	– asianajajan epäillylle antamaa neuvontaa ennen kuin tätä kuulustellaan epäillystä rikoksesta ja kuulustelujen aikana ***– asianajajan koko rikosoikeudellisen menettelyn ajan epäillylle antamaa neuvontaa ja hänen toimimistaan tämän edustajana.***

Tarkistus 12
1 a artiklan b kohta (uusi)

(b) "rikosoikeudellisella menettelyllä"

(i) menettelyä epäillyn syyllisyyden tai syyttömyyden toteamiseksi tai hänen tuomitsemisekseen
(ii) (i) alakohdassa tarkoitetun menettelyn johdosta tehdyn muutoksenhaun käsittelyä tai
(iii) hallintoviranomaisten aloitteesta käynnistettävää menettelyä toimista, jotka ovat jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti rangaistavia ja joista tehtävä päätös voi johtaa menettelyn käynnistämiseen tuomioistuimessa, jolla on toimivalta erityisesti rikosoikeudellisissa asioissa.

Tarkistus 13
1 a artiklan c kohta (uusi)

(c) "lainvalvontaviranomaisella" rikostutkintaviranomaista, pidätyksen suorittavaa viranomaista, viranomaista, joka tekee päätöksen epäillyn pidättämisestä tai allekirjoittaa mahdollisen pidätystä varten tarvittavan asiakirjan, tai tutkintavankeudesta vastaavaa viranomaista.

Tarkistus 14
1 a artiklan d kohta (uusi)

(d) "kansainvälisellä humanitaarisella järjestöllä" kansainvälistä järjestöä, jonka tehtäviin kuuluu ulkomaisten epäiltyjen etujen suojeleminen. Elleivät yksittäiset jäsenvaltiot toisin päätä, tarkoitukseen parhaiten soveltuva kansainvälinen humanitaarinen järjestö on Kansainvälinen Punainen Risti.

Tarkistus 15
2 artiklan 1 kohta

1. Epäillyllä on ***halutessaan*** oikeus oikeudelliseen neuvontaan ***siitä lähtien, kun se on mahdollista,*** siihen asti, kun rikosoikeudellinen menettely päättyy.	1. Epäillyllä on oikeus oikeudelliseen neuvontaan ***6 tunnin kuluessa pidätyksestä*** siihen asti, kun rikosoikeudellinen menettely päättyy.

Tarkistus 16
2 artiklan 2 kohta

2. Epäillyllä on oikeus saada oikeudellista neuvontaa ennen kuin hän vastaa ***rikossyytteeseen liittyviin*** kysymyksiin.	2. Epäillyllä on oikeus saada oikeudellista neuvontaa ennen kuin hän vastaa ***epäiltyyn rikokseen*** liittyviin kysymyksiin ***tai hänellä on oikeus olla asianajaja mukanaan hänen vastatessaan kysymyksiin***.

Tarkistus 17
2 artiklan 2 a kohta (uusi)

	2 a. Asianajajalla on oikeus
	–vierailla edustamansa epäillyn luona, puhua hänen kanssaan ja käydä hänen kanssaan kirjeenvaihtoa yksityisesti ja täysin luottamuksellisesti.
	– tutustua kaikkeen asiaa koskevaan aineistoon.
	– saada tieto mahdollisista rikostutkinnan jatkovaiheista ja olla niissä läsnä, mukaan lukien oikeus olla läsnä hänen edustamansa epäillyn kuulustelussa.
	– olla läsnä oikeudessa ja esittää kysymyksiä oikeudenkäyntiä edeltävissä istunnoissa tai oikeudenkäynnin aikana.

Tarkistus 18
3 artiklan johdantokappale

Vaikka epäillyllä on oikeus kieltäytyä oikeudellisesta neuvonnasta tai puolustautua henkilökohtaisesti kaikissa rikosoikeudellisissa menettelyissä, menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi on välttämätöntä, että ***tietyille*** epäillyille tarjotaan oikeudellista neuvontaa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että epäilty voi saada oikeudellista neuvontaa seuraavissa tapauksissa:	Vaikka epäillyllä on oikeus kieltäytyä oikeudellisesta neuvonnasta tai puolustautua henkilökohtaisesti kaikissa rikosoikeudellisissa menettelyissä, menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi on välttämätöntä, että epäillyille tarjotaan oikeudellista neuvontaa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että epäilty voi saada oikeudellista neuvontaa seuraavissa tapauksissa:

Tarkistus 19
3 artiklan 5 luetelmakohta

– hän on ikänsä tai henkisen tai fyysisen tilansa vuoksi ilmeisen kykenemätön ymmärtämään menettelyn sisältöä tai merkitystä.	– hän on ikänsä tai henkisen tai fyysisen tilansa vuoksi ***todennäköisen tai*** ilmeisen kykenemätön ymmärtämään menettelyn sisältöä tai merkitystä.

Tarkistus 20
4 artiklan 2 kohta

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että ***niillä on käytössä järjestelmä asianajajan vaihtamiseksi, jos annettu oikeudellinen neuvonta osoittautuu tehottomaksi***.	2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että ***puolustusasianajajan tehokkuutta koskevia valituksia kuulemaan muodostetaan riippumattomista asianajajista koostuva itsenäinen elin. Tämä elin voi tarvittaessa vaihtaa asianajajan***.

Tarkistus 21
5 artiklan 1 kohta

1. ***Kun sovelletaan 3 artiklaa, j***äsenvaltioiden on vastattava *oikeudellisista* kustannuksista tai osasta niitä, jos kustannuksista koituisi muuten kohtuuton taloudellinen rasitus epäillylle tai hänen huollettavilleen.	1. ***J***äsenvaltioiden on vastattava *oikeudellisesta neuvonnasta aiheutuvista* kustannuksista tai osasta niitä, jos kustannuksista koituisi muuten kohtuuton taloudellinen rasitus epäillylle tai hänen huollettavilleen.

Tarkistus 22
6 artiklan 1 kohta

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi siitä, että epäillylle, joka ei ymmärrä menettelyn kieltä, annetaan maksutonta tulkkausta.	1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi siitä, että epäillylle, joka ei ymmärrä ***tai puhu*** menettelyn kieltä, annetaan maksutonta tulkkausta.

Tarkistus 23
6 artiklan 2 kohta

2. Jäsenvaltioiden on ***tarvittaessa*** huolehdittava siitä, että ***epäillyn rikosoikeudellisen menettelyn aikana saama oikeudellinen neuvonta tulkataan hänelle maksutta.***	2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että ***jos epäilty ei ymmärrä tai puhu menettelyn kieltä, tulkki on läsnä:*** ***– kaikissa epäillyn ja hänen asianajajansa välisissä tapaamisissa, jos asianajaja tai epäilty katsovat sen tarpeelliseksi.*** ***– aina, kun lainvalvontaviranomaiset kuulustelevat epäiltyä rikoksesta, josta häntä epäillään.*** ***– aina, kun epäillyn on oltava läsnä oikeudessa kyseiseen rikokseen liittyen.***

Tarkistus 24
7 artiklan 1 kohta

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi siitä, että epäillylle, joka ei ymmärrä menettelyn kieltä, annetaan maksutta käännökset kaikista olennaisista asiakirjoista.	1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi siitä, että epäillylle, joka ei ymmärrä ***tai ei osaa lukea*** menettelyn kieltä ***taikka kieltä, jolla asiaan liittyvät asiakirjat on laadittu, jos se on eri kuin menettelyn kieli***, annetaan maksutta käännökset kaikista olennaisista asiakirjoista.

Tarkistus 25
11 artiklan 2 kohta

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että epäillylle annetaan tarvittaessa lääkärin apua.	2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että epäillylle annetaan tarvittaessa lääkärin ***tai psykologin*** apua.

Tarkistus 26
11 artiklan 3 kohta

3. ***Oikeus erityishuomioon voi tarvittaessa sisältää oikeuden siihen, että*** poliisin tai lainvalvontaviranomaisten suorittamissa kuulusteluissa ***on*** läsnä myös joku ulkopuolinen henkilö.	3. ***Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että jos epäilty tai hänen asianajajansa niin pyytää,*** poliisin tai lainvalvontaviranomaisten suorittamissa kuulusteluissa ***saa olla*** läsnä myös joku ulkopuolinen henkilö.

Tarkistus 27
12 artiklan 1 kohta

1. Tutkintavankeuteen määrätyllä epäillyllä on oikeus siihen, että pidätyksestä ilmoitetaan viipymättä hänen perheenjäsenilleen ja näihin rinnastettaville henkilöille sekä hänen työpaikalleen.	1. Tutkintavankeuteen määrätyllä ***tai toiseen tutkintavankeuspaikkaan siirretyllä*** epäillyllä on oikeus siihen, että pidätyksestä ilmoitetaan viipymättä hänen perheenjäsenilleen ja näihin rinnastettaville henkilöille sekä hänen työpaikalleen.

Tarkistus 28
13 artiklan 1 kohta

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että rikoksesta epäiltynä pidätetyllä toisen valtion kansalaisella on oikeus siihen, että hänen kotivaltionsa konsuliviranomaisille ilmoitetaan pidätyksestä viipymättä ja että hän saa niin halutessaan ottaa yhteyttä konsuliviranomaisiin.	*(Tarkistus ei vaikuta suomenkieliseen versioon.)*

Tarkistus 29
14 artiklan 2 kohta

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kirjallisesta ilmoituksesta on saatavilla	2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kirjallisesta ilmoituksesta on saatavilla

vakiokäännökset kaikille yhteisön virallisille kielille. Sen varmistamiseksi, että ***koko jäsenvaltiossa*** käytetään samaa tekstiä, käännökset on laadittava keskitetysti ja annettava toimivaltaisille viranomaisille.	vakiokäännökset kaikille yhteisön virallisille kielille. Sen varmistamiseksi, että ***kaikkialla jäsenvaltioissa*** käytetään samaa tekstiä, käännökset on laadittava keskitetysti ja annettava toimivaltaisille viranomaisille.

Tarkistus 30
14 artiklan 2 a kohta (uusi)

	2 a. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa huolehdittava siitä, että kirjallisesta ilmoituksesta on olemassa vakiokäännös kolmansien maiden kielillä.

Tarkistus 31
15 artiklan 1 kohta

1. Jäsenvaltioiden on ***edistettävä*** tämän puitepäätöksen arviointiin ja seuraamiseen ***tarvittavien tietojen keräämistä***.	1. Jäsenvaltioiden on ***kerättävä*** tämän puitepäätöksen arviointiin ja seuraamiseen ***tarvittavat tiedot vuosittain, muiden muassa valtiosta riippumattomilta järjestöiltä, hallitusten välisiltä järjestöiltä ja asianajajien, tulkkien ja kääntäjien ammattialajärjestöiltä, sekä toimitettava ne komissiolle***.

Tarkistus 32
15 artiklan 2 kohta

2. Arviointi ja seuranta toteutetaan ***Euroopan*** komission valvonnassa. Komissio koordinoi kertomusten laatimista arvioinnista ja seurannasta. Kertomukset ***voidaan julkaista***.	2. Arviointi ja seuranta toteutetaan ***vuosittain*** komission valvonnassa. Komissio koordinoi kertomusten laatimista arvioinnista ja seurannasta. Kertomukset ***on julkaistava***.

Tarkistus 33
16 artiklan 1 kohdan johdantokappale

1. ***Tämän puitepäätöksen säännösten arvioinnin ja seurannan toteuttamiseksi jäsenvaltioiden on huolehdittava*** siitä, että ***asiaankuuluvia tilasto- ja muita tietoja***	1. ***Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet huolehtiakseen*** siitä, että ***edelliseltä kalenterivuodelta on kunkin vuoden 31 päivään maaliskuuta***

kerätään ja asetetaan käytettäväksi muun muassa seuraavista seikoista:	***mennessä kerätty ja asetettu käytettäväksi tiedot*** seuraavista seikoista:

Tarkistus 34
16 artiklan 2 kohta

2. Arviointia ja seurantaa on toteutettava säännöllisin väliajoin analysoimalla tätä varten toimitettuja tietoja, joita jäsenvaltiot ovat keränneet tämän artiklan säännösten mukaisesti.	***Poistetaan.***